

Den styrkede pædagogiske læreplan for Vuggestuen Solstrålen 2021-22

Indhold

1.	Indledning	3
2.	Hvem er vi?	4
3.	Det pædagogiske grundlag	6
3.1	Børnesyn	6
3.2	Dannelse og børneperspektiv	7
3.3	Leg	8
3.4	Læring	9
3.5	Børnefællesskaber	10
3.6	Pædagogiske læringsmiljø	12
3.7	Forældresamarbejde	15
3.8	Børn i udsatte positioner	16
3.9	Sammenhængen til børnehaven	17
4.	Inddragelse af lokalsamfundet	18
5.	Fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	19
5.1	Det fysiske børnemiljø:	19
5.2	Det psykiske børnemiljø:	20
5.3	Det æstetiske børnemiljø:	20
6.	De seks læreplanstemaer	21
6.1	Alsidig personlig udvikling	21
6.2	Social udvikling	22
6.3	Kommunikation og sprog	23
6.4	Krop, sanser og bevægelse	25
6.5	Natur, udeliv og science	26
6.6	Kultur, æstetik og fællesskab	28
7.	Evalueringskultur	30
8.	Inddragelse af forældrebestyrelsen	32

1. Indledning

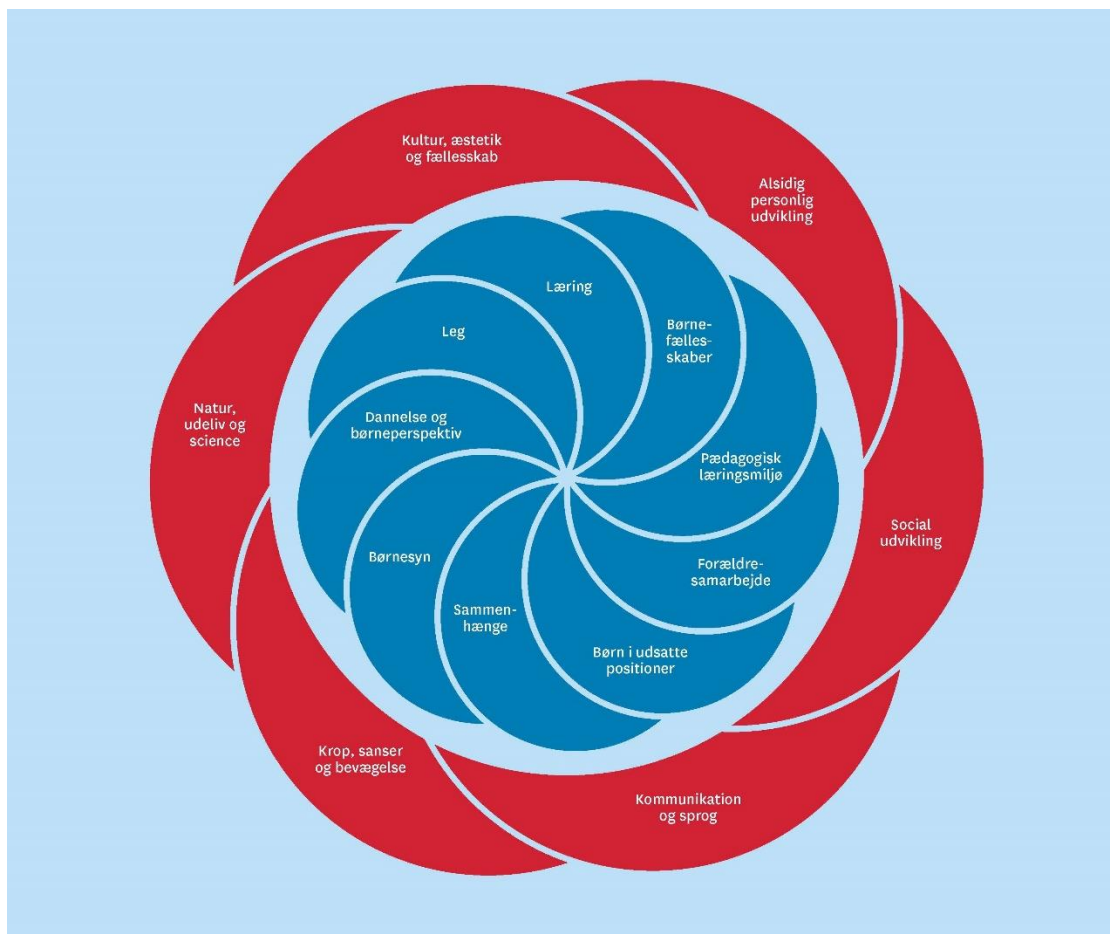
I sommeren 2018 vedtog Folketinget en ny lov for daginstitutionerne - Den styrkede pædagogiske læreplan. Den skal være implementeret i daginstitutionerne den 1. marts 2021.

Denne styrkede pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Den er et værdifuldt og dynamisk redskab, som beskriver vores pædagogiske refleksioner og overvejelser i hverdagen. Læreplanen skal sørge for, at alle medarbejdere har det samme vidensgrundlag og et fælles sprog i Solstrålen, idet det er en forudsætning for at kunne reflektere sammen.

Den styrkede pædagogiske læreplan skal være med til at videreudvikle kvaliteten af vores praksis gennem faglige refleksioner, samt giver os rammen for at arbejde systematisk med planlægning, evaluering og videreudvikling af kvaliteten.

Den styrkede pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogiske grundlag (blå) og de seks læreplanstemaer (rød).

2. Hvem er vi?

Vuggestuen Solstrålen er en privat daginstitution for børn i alderen 0-3 år, som har eksisteret siden 2007 som vuggestue på Purkærvej 27 i Pandrup. Vi er normeret til 22 børn.

Vores hus er på 153 kvadratmeter og er lyst og venligt indrettet. Der er garderobe til børnene, køkken og legerum ud i et og et dejligt stort puderum, hvor børnene kan udfolde sig. Ydermere har vi en stor lys spisestue med 5 borde og to store vinduespartier med udsigt over markerne. To puslerum, ét af dem med lille toilet. Personalet har egen garderobe og toilet. Vi har en stor, dejlig legeplads med en stor sandkasse, sansegynge, bakke med legehus og rutsjebane samt et stort flisebelagt område, hvor børnene har rig mulighed for at udfolde sig med forskellige køretøjer.

Personalegruppen består af ejer og pædagog Anette Skregeskov Larsen, en pædagog og 4 pædagogmedhjælper samt 1-2 faste vikarer.

Vores pædagogiske metode er den anerkendende pædagogik. Vi har allesammen været på ICDP-kursus og arbejder derfor ud fra principperne - de 8 samspilstemaer.

Solstrålen lægger vægt på at skabe et trygt, omsorgsfuldt og udviklende miljø, hvor børn og forældre føler sig trygge og glade for at være. Det betyder, at vores dagligdag er præget af en atmosfære, hvori omsorg, åbenhed og anerkendelse af det enkelte barn prioriteres højt.

Vi lægger vægt på, at der er ro og overskud i hverdagen til at skabe og udvikle venskaber og sine legeevner, derfor deler vi ofte børnene op i mindre grupper for at

give tid til fordybelse, nærvær samt udvikle hver enkelt barns selvværd og sociale færdigheder.

Vi arbejder med babytegn. Det er en enkel måde at kommunikere med det lille barn på, som forstår, men endnu ikke formår at tale. Vi bruger 5 behovstegn - mere, færdig, sove, stop og tørstig. Babytegnene er med til at skabe et bedre samspil mellem barnet og personale samt fremme den sproglige udvikling.

Vores hverdag er fyldt med musik og rytmik. Vi synger mange sange og laver fagter til dem. Vi hører musik på CD'er og laver bevægelser dertil. Vi har samling, hvor vi synger og danser, leger med musikinstrumenter, bruger sangkuffert og leger bevægelseslege med f.eks. faldskærm. Musik og bevægelse styrker barnets motoriske, sproglige, rytmiske og musikalske udvikling samt giver en tryk og varm atmosfære. Dette vægter vi meget højt i Solstrålen.

I Solstrålen har vi mange strukturerede rutiner og i dem er der et stort læringspotentiale. Derfor har vi fokus på at få skabt nogen gode rammer med tid, tålmodighed, opmuntring, øvelse, gentagelse, mening og fællesskab i hverdagens rutiner og gøremål, så det er muligt, at børnene lærer noget - hver dag.

Vi har fokus på, at alle børn arbejder med selvhjulpenhed, for at give barnet en oplevelse af, at det selv kan mestre noget, da det er vigtigt at opleve små succeser i hverdagen. Det er selvfølgelig tilpasset barnets nærmeste udviklingszone, så det enkelte barn føler sig tilpas udfordret og alle på et tidspunkt oplever at det lykkes. I denne proces er det vigtigt, at vi som voksne er opmærksomme på at sætte ord på og vise, hvad børnene skal gøre. Vi skal altid huske at anerkende selv det mindste fremskridt.

3. Det pædagogiske grundlag

3.1 Børnesyn

I Solstrålen er det gode børneliv, at der er plads, tid og rum til at være barn og at barnet bliver mødt af nærværende, tillidsskabende og anerkendende personale, så barnet føler sig tryk til at kunne lære og udvikle sig.

At være barn har en værdi i sig selv - barnet skal føle sig set og hørt hver dag, men skal også udfordres passende, så det udvikler sig.

EKS. Om morgen når et barn har sagt farvel til sin mor, løber barnet op på stuen. Barnet bliver mødt med et "Godmorgen Emil, hvor er det dejligt at se dig". Han løber over i armene på den voksne og får en krammer. Han sætter sig på gulvet ved siden af den voksne og bliver spurgt: "Hvad kunne du tænke dig at lege med i dag?"

Her bliver barnet mødt med glæde og nærvær. Emil føler, at han har værdi i sig selv. Han er blevet set, hørt og anerkendt og får en positiv start på dagen.

Vi tager udgangspunkt i det enkelte barn, hvor det er udviklingsmæssigt og anerkender derved, at alle børn ikke er ens og derfor ikke skal behandles ens.

3.2 Dannelse og børneperspektiv

Dannelse handler om, at børnene skal tilegne sig viden og værdier om, hvordan man færdes både i og udenfor Solstrålen. De skal lære at tage stilling til, hvad der er rigtigt og forkert i forskellige situationer ved at deltage aktivt. De skal prøve sig selv af og få respons i samspillet med andre og derved danne et billede af "hvem er jeg" og "hvem er du" og hvad kan og er vi sammen.

I Solstrålen støtter vi børnenes dannelse ved at invitere dem ind i fællesskabet og få dem til at være aktive og nysgerrige på omgivelser omkring dem. Vi lærer børnene at lytte til hinandens meninger og synspunkter.

Dannelse er også visse færdigheder, som at gribe en bold, tage tøj på selv, spise med gaffel og meget mere. Vi skal tale pænt til hinanden og lære, hvad bordskik er. Her er vi voksne rollemodeller og skal vise dem vejen dertil.

Børneperspektivet er, at vi følger børnenes initiativer. Vi er stille og lytter til, hvad børnene siger, men vi også er nysgerrige på at forstå og lære af det, børnene ser ud til at opleve og ville. Vi inddrager børnene og deres perspektiver i hverdagen. Vi går på opdagelse i børnenes oplevelser og lader os inspirere af dem til at udvikle læringsmiljøerne og dette øger børnenes trivsel i Solstrålen.

EKS. På legepladsen efterspørger et par af de større piger, om vi ikke skal lege "gemmeleg". Pædagogen havde egentlig planlagt en anden leg, men følger pigernes initiativ. Pædagogen tæller først og børnene gemmer sig og derefter bytter rollerne.

Her følger den voksne børnenes initiativ og deres leg forsætter længe og flere børn kommer til. Den voksne har lyttet til barnet, så det føler sig set og hørt. Samtidigt er flere børn blevet nysgerrige på legen og de er blevet inviteret med.

I Solstrålen har vi også fokus på, at vi tilbyder børnene valgmuligheder, når det er muligt. Dette gør, at børnene føler sig set og hørt, samtidig lærer de at vente til, det bliver deres tur.

EKS. til samling børnene får børnene på skift lov til at vælge hvilke sange, der skal synges ved at vælge en genstand fra en sangkuffert - en ko for Jens Petersens ko, en edderkop for Lille Peter Edderkop osv.

EKS. til frokost får børnene lov til at vælge hvilket pålæg fra pålægsfadet, de vil have på deres rugbrød.

3.3 Leg

Leg er en gennemgående del af hverdagen i Solstrålen. Igennem legen lærer børnene at bruge deres fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed og sociale kompetencer samtidig understøttes deres selvværd og identitet.

Vi leger med børnene. Vi medvirker i legen. Vi støtter legen. Vi guider i legen. Vi planlægger legen. Vi ser på legen. Vi griber ind, hvis børnene har brug for hjælp til at komme videre i legen. Vi skal bidrage til, at alle børnene oplever glæde, spænding og engagement gennem legen både alene og sammen med andre. At lege er noget, man skal øve sig på for at blive rigtig god til det.

De yngste børn leger ofte alene eller parallelleg, men i takt med deres udvikling, udvikles deres lege til rollelege. I Solstrålen er det vigtigt, at børnene får plads, tid og rum til leg samt fordybelse både inde og ude. Vi voksne skal være inspirerende og turde gå på opdagelse sammen med barnet eller børnene, men vi skal også trække os og se, hvad børnene bliver optaget af i legen, så de selv udvikler og styrer legen.

EKS. To piger leger med dukker. De putter nogen kopper og tallerkener fra legekøkkenet i hver deres rygsæk. De vil gerne have hjælp af en voksen til at få den på ryggen. Den voksne hjælper og spørger: "Hvor skal I hen?" Den ene pige siger: "I Fårup Sommerland". De tager hver en dukke under armen og går over mod hjørnet. Den voksne siger: "God tur". Pigerne vinker tilbage til den voksne. Henne i hjørnet sætter de sig ned, pakker rygsækken ud og leger, at de spiser madpakken.

Den voksne er tæt på legen, så børnene kan få den hjælp, de har brug for at komme videre i deres leg. Vi skal være bevidste om ikke at ødelægge legen, men holde os ved siden af og til rådighed. Vi skal kunne træde ind i forskellige roller i forhold til legen "foran, ved siden af og bagved".

3.4 Læring

Vi er bevidste om, at læring er bredt, foregår overalt og hele tiden. Læring handler om at udforske, spørge undrende, eksperimentere, gøre opdagelser og kommunikere. Læring er at turde begå fejl, at famle og slippe fantasien løs. Læring sker i sociale samspil med andre børn og voksne. Læring sker over tid og derfor gentager vi de samme ting igen og igen, derved får børnene mulighed for at øve sig og der sker en læring. Alle børn udvikler sig, men i forskellige tempo.

I Solstrålen sker læring både gennem leg, i hverdagens rutiner, i overgangene mellem aktiviteterne, igennem aktiviteter og projekter. Vi ser på, hvilke læring børnene selv efterspørger, hvad er de optaget af og hvad er de ikke optaget af og hvorfor. Vi voksne er observerende, reflekterende og bevidste om, at læring er en stor del af børnenes udvikling.

I Solstrålen kan læring være at tælle til 4 eller 10, men det kan også være at lære at livet er sjovt, når man er nysgerrig. At mestre at køre på løbecykel eller når man ved, hvordan man er en god ven. At være ude i regnvejrs og mærke vi bliver våde eller hvis én tager den bil, man leger med, hvad gør man så.

EKS. Vi har samling og alle har fået en ærtepose. Vi synger "Jeg har en lille pose, den er fyldt med ris og ærter. Hvad kan jeg gøre med den? Jeg kan sætte den på mit hoved." eller fod, knæ, næse m.fl.

Her er læringen, at børnene bliver mere bevidste om de forskellige kropsdele. Børnene skal sætte ærteposen på det, vi synger om eks. på hovedet. Vi voksne er rollemodeller - vi synger sammen dem og de kigger på, hvor vi sætter ærteposen.

EKS. William og Bertram ligger på gulvet og leger med biler, ved siden af sidder en voksen. De kører med hver sin bil og der er flere biler på gulvet. Pludselig tager William Bertrams blå bil og Bertram begynder at græde. Den voksne trøster Bertram og han peger på sin blå bil. Den voksne hjælper Bertram og siger til William "Du skal give Bertram sin bil igen. Han blev ked af, at du tog hans bil". William kigger på Bertram og giver ham bilen. "Flot William" siger den voksne og forklarer Bertram, at han gerne må sige "stop" - viser babytegnet "stop" - hvis én vil tage det du leger med.

Den voksne støtter og guider Bertram og William, så de begynder at lære de sociale spilleregler at kende. Dette kræver mange gentagelser for, at barnet lærer at agere i legen.

3.5 Børnefællesskaber

Alle børn skal opleve at være en del af et fællesskab - opleve, at de bliver respekteret og lyttet til. Det er gennem fællesskabet, at børnene lærer og udvikler sig.

I Solstrålen deler vi ofte børnene op i små grupper for at styrke de sociale relationer børnene imellem. Det er også i fællesskabet med andre, at barnet får en øget forståelse af sig selv og andre. Børnene skal lære og øve sig i at indgå i disse fællesskaber og nogle gange kan det give konflikter. Vi voksne skal derfor støtte og guide børnene, så de får etableret gode relationer og venskaber.

Vi voksne befinder os ofte på gulvet eller i børnehøjde for, at vi er til rådighed, hvor børnene kan få brug for os, imens de leger og eksperimenterer med de sociale

spilleregler. Børn er forskellige, men alle skal føle sig noget værd. I nogen situationer som f.eks. når vi har samling, hvor vi synger og danser, kan nogle børn bedst lide at være i periferien og ikke være i centrum og det er også okay. De er stadig en del af fællesskabet, mens de iagttager de andre børn og måske næste gang er de med.

EKS. Vi er på vej ned til formiddagsmad. Vi sidder 4-5 børn og en voksne ved hvert bord. Der er lidt småsnak indtil, at alle er kommet op på sin stol. Josefine sidder på sin stol og kigger rundt og spørger: "Hvor er Max henne?" En voksen svarer: "Han er syg. Han kommer ikke i vuggestue i dag". Luna spørger: "Hvor er Dicte henne?" Den voksne: "Hun er ikke kommet endnu."

Det fortæller, at børnene er interesseret i hinanden. De efterspørger, de som mangler i fællesskabet.

EKS. Alfred og Peter leger med klodser. De bygger et højt tårn. Pludselig skubber de til det og griner sammen. De bygger et nyt og legen gentager sig. Ole står ved siden af og kigger på. Der sidder en voksen i nærheden og spørger Ole "Kunne du godt tænke dig at lege med Alfred og Peter?". Ole nikker. "Så prøver vi at spørge dem, om du må være med til at bygge med klodser" Alfred og Peter nikker og giver Ole nogle klodser. De begynder at bygge et tårn.

Her støtter og hjælper den voksne Ole med at komme ind i en leg, som han på afstand har iagttaget. Ole kommer med i en leg, som bidrager til at danne en relation mellem de tre drenge.

3.6 Pædagogiske læringsmiljø

I Solstrålen er der pædagogiske læringsmiljøer hele dagen igennem - lige fra modtagelsen om morgen til de sene eftermiddagstimer.

De pædagogiske læringsmiljøer kan foregå indenfor eller ude på legepladsen. Det kan også være på ture i nærområdet - ved skov, mark, strand, boldbaner, legepladser eller grønne områder. Vi prioriterer udelivet højt.

I de forskellige læringsmiljøer kan børnene være delt op i mindre grupper enten aldersopdelt eller på tvær af alderen. Dette giver tid til fordybelse, nærvær og læring. Vi benytter også større grupper eks. ved spisesituationerne, fejring af fødselsdag og fællessamling samt ude på legepladsen. Dette giver børnene erfaring med at indgå i samspil med flere børn.

Vi voksne rammesætter, organiserer og tilrettelægger læringsmiljøerne, så børnene får rig mulighed for at lære, trives og udvikle sig. Vi voksne skal være bevidste om, at vi er rollemodeller. Det vi gør og viser skal give børnene lyst til at være aktive, interesserede og engagerede i de forskellige læringsmiljøer.

Leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter og de daglige rutiner samt overgangene mellem aktiviteterne er en del af de pædagogiske læringsmiljøer i Solstrålen.

I **legen** har børnene brug for at lege uden, at der bliver stillet krav. For at legen skal være hyggelig og rar, er vi voksne opmærksomme på at hjælpe, hvor det er nødvendigt. I legen hjælper vi også med at sætte ord på handlinger.

EKS. Vi laver noget med de små, så de ikke ødelægger den togbane, som de store lige har bygget og derved har en god leg i gang.

De **planlagte vokseninitierede aktiviteter** kan være små projekter, hvor vi har fastsatte mål for, hvad børnene skal lære. Det kan også være ture ud af huset, sproggrupper og musik med en musikpædagog udefra.

EKS. Et projekt om "påske" hvor vi har planlagt nogen aktiviteter som at synge påskesange, lave kreative aktiviteter, se og snakke ud fra sprogbort, holde påskefrokost, finde påskeæg på legepladsen og hænge påskeæg op nede i byen. Målet kan her være, at børnene skal få kendskab til traditionerne omkring påske, udvide børnenes ordforråd og lære nye ord gennem dialogen med de voksne samt lære at vente på tur og øve sig i at lytte til andre.

I de **spontane aktiviteter** følger vi børnenes spor og tilrettelægger aktiviteten ud fra de spontane opståede behov og interesser, der er hos børnene.

EKS. Ude på legepladsen går Luna rundt og leder efter edderkopper. Hun finder en stor edderkop, der kravler på muren. Hun henter en voksen og de får en snak om edderkopper - hvor bor de og hvad mon de spiser m.m. De finder et forstørrelsesglas, hvor den kommer i. Sigurd og Malthe kommer forbi og de begynder også at lede efter edderkopper. Flere og flere børn støder til og snart er der en aktivitet i gang om at finde edderkopper.

De **børneinitierede aktiviteter** er aktiviteter og lege som børnene selv igangsætter og tager initiativ til. Børnene leger alene eller sammen med andre børn. Det er aktiviteter, som ikke er igangsat eller rammesat af en voksen - den voksne er gæst og følger børnenes spor.

EKS. Ida leger kaffeselskab. Hun sætter kopper og tallerkener fra legekøkkenet på legebordet. Hun tager kanden og hælder kaffe op i koppen, sætter legemad på tallerkenerne og kalder på den voksne. Den voksne sætter sig på taburetten og leger med. Hun gør, som Ida siger og smager på kaffen. Hun smager på maden og siger "uhm det smager godt" "må jeg få lidt mere kaffe?" osv.

De **daglige rutiner** forekommer flere gange om dagen og er gode læringsrum for børnene, hvor de kan udvikle sig og tilegne sig nye kompetencer. Vi har fokus på, at vi inddrager børnene i de forskellige gøremål, da de er med til at udvikle børnenes selvhjulpenhed. Vi prioriterer, at der er tid til dem og at vi voksne er nærværende, støttende og guidende. De daglige rutiner er bl.a. når vi spiser frokost, tager tøj af og på i garderoben, vasker hænder, ved toiletbesøg og bleskift, rydder legetøj op og meget andet.

EKS. i garderoben er der typisk 4 børn og 1-2 voksne. De starter med at snakke om, hvad vi skal have på udenfor i dag og hvordan mon vejret er? De får sat noget tøj på "Ruth og Povl" - dem kan man se op på, som hjælp til hvad man skal finde i sin egen garderobe. Vi voksne opmuntrer hvert enkelt barn til at finde sin garderobe og eks. sine sko. Derefter guider, støtter og hjælper vi voksne barnet med at få sine sko på, så det oplever, at det kan noget selv.

Vi opfordrer også børnene til at hjælpe hinanden eks. i garderoben med at tage tøj på, hvor de store hjælper de små. Vi har ligeledes en dukseordning ved spisesituationerne, hvor ét stort og ét lille barn hjælper med at tage af bordene.

Overgangene mellem aktiviteterne er vi meget opmærksomme på at få tilrettelagt, så det bliver til gode og lærerige overgange. Vi har udarbejdet en strukturplan, så alle voksne ved, hvad de skal lave i de forskellige overgange i løbet af dagen. Det betyder også, at det er blevet tydeligt, hvem der løser hvilke praktiske opgaver, så de øvrige kun skal koncentrere sig om børnene.

EKS. fra formiddagsmaden til vi kommer ud på legepladsen. Én voksen tager sig af køkkenet. Børnene bliver siddende i spisestuen og én voksen synger sange med dem. Én voksen tager et par af de ældste børn med ud på toilettet, hvor de skal tisse på potten/lille toilet. To voksne tager 4 børn med i garderobe for at få tøj på og når de er klar, går den ene voksne ud på legepladsen med dem. De næste 3-4 børn kommer ned i garderoben, får tøj på og kommer ud på legepladsen. Den næste voksne går på legepladsen, når hun er færdig med at hjælpe de ældste på toilettet og de er kommet i garderoben. Det foregår stille og roligt, så der er tid til at øve selvhjulpenhed. Nogen dage er der mere tid til fordybelse end andre dage.

3.7 Forældresamarbejde

I Solstrålen vægter vi forældresamarbejdet utrolig højt, da det er vigtigt for barnets udvikling, trivsel, læring og dannelse. Det er derfor vigtigt med tillid og gensidig dialog samt den daglige kontakt. Ved modtagelse om morgen tager en voksen imod barnet, hvor der er tid til det enkelte barn og at tale om, hvordan natten er gået eller hvis der er andet, der har betydning for barnets hverdag. Ved afhentning er der tid til at fortælle om, hvordan barnets dag har været samt sjove episoder.

Vi indkalder forældrene til samtale, når barnet fylder 2 år, hvor vi har forberedt "ALLE MED", som er et pædagogisk arbejdsredskab. Den tager vi udgangspunkt i og fortæller, om hvor barnet er i forhold til sin udvikling, trivsel, læring og dannelse. Vi vil sammen med forældrene finde ud af, hvordan vi i samarbejde kan støtte barnet bedst muligt.

Vi laver "ALLE MED" på børnene, når de fylder 1 år og 2 år, samt hvis der opstår et andet behov i forhold til deres udvikling, trivsel, læring og dannelse.

Vi står altid til rådighed, hvis der opstår et behov for en samtale udover den planlagte.

Vi sætter 2-3 gange om ugen et dias af billeder til fra dagens aktivitet på en skærm i børnenes garderobe, så forældrene kan se, hvad børnene har lavet i løbet af dagen. Ligeledes lægges alle månedens billeder ud på vores hjemmeside én gang om måneden.

Vi holder et forældremøde for alle forældrene i Solstrålen, hvor der ofte er et oplæg om et relevant emne med en foredragsholder.

Vi holder fastelavnsfest, Solstrålens fødselsdag, sommerfest og juleafslutning, hvor børn, forældre og søskende er inviteret med. Derudover holder vi bedsteforældredag i december.

Hver anden måned sender vi et nyhedsbrev med nyt fra Solstrålen ud til forældrene pr. mail.

Vi har også en forældrebestyrelse, som består af 3 forældre og en suppleant, som er valgt for ét år ad gangen. Ligeledes deltager én fra personalet og lederen. Der holdes ca. 4 møder årligt.

Ved modtagelsen af nye børn vægter vi meget højt, at barn og forældre får en tryk og god start i Solstrålen. Inden opstarten er barnet på besøg i Solstrålen med mor og far en formiddag, hvor vi får hilst på hinanden og får en dialog om opstarten, de praktiske ting, forventninger til vuggestuelivet og forældrene fortæller om deres barn. Dialogen er vigtig, da forældrene skal føle sig tryk ved at aflevere deres barn til os. Når barnet starter i Solstrålen, vil den samme voksne tage imod barnet det første stykke tid og være sammen med det indtil barnet føler sig tryk. Der bliver aftalt fra dag til dag, hvor meget barnet skal være hos os, da det er individuelt, hvordan det enkelte barn bliver kørt bedst ind.

3.8 Børn i udsatte positioner

I Solstrålen arbejder vi med inklusion, så alle børn uanset forudsætninger og baggrund oplever at være en vigtig del af fællesskabet. Vi voksne er meget opmærksomme på, at børn, der er udfordret, får en ekstra hånd for at kunne trives, lære, udvikle og dannes i vuggestuens læringsmiljøer. Vores pædagogiske syn er præget af et resourcesyn på barnet og ikke et fejlfindersyn. Vi ser på, hvad barnet kan lige nu og på, hvordan vi kan støtte barnet i at udvikle sig.

Vi arbejder med ICDP, hvis grundlæggende mål er at forbedre vores mulighed for at forstå barnets behov og mødet barnet på dets egne præmisser.

Hver dag deler vi børnene op i mindre grupper, hvilket gør, at vi voksne er mere nærværende og har større mulighed for at understøtte et udsat barn. Det giver også barnet mulighed for at være i et mere overskueligt og trykt miljø.

I visse tilfælde guider vi børnene visuelt med piktogrammer for at skabe en tydelig struktur i hverdagen for at give barnet en mere forudsigelig hverdag.

I nogen tilfælde kan vi have en bekymring for et barn som efter ændringer og justeringer i læringsmiljøet stadig ikke udvikler sig hensigtsmæssigt, der kan vi bede om hjælp udefra i samråd med forældrene. Det kan være inddragelse af sundhedsplejen eller børneergo- og fysioterapeuter eller PPR (Pædagogisk Psykologisk

Rådgivning), der tilbyder assistance fra talepædagog og psykolog. De kan bidrage med deres ekspertise og faglighed som gør, at vi i højere grad kan præcisere og tilrettelægge den pædagogiske indsats og derved give de bedste rammer for udvikling

3.9 Sammenhængen til børnehaven

I Jammerbugt Kommune skal børnene begynde i børnehave, når de er 2,11 år.

Inden de skal starte i børnehave, har vi fokus på de ældste børn ved at støtte og hjælpe dem til, at de tør møde nye udfordringer. Vi introducerer børnene til opgaver, som styrker deres udvikling og gør dem klar til børnehavelivet.

Vi laver et projekt, hvor de arbejder med at lære at vente på tur og det gør vi ved at spille billedlotteri og vendespil. Vi læser også en lille bog højt, hvor de skal lære at blive siddende til, bogen er færdig. Vi snakker også med dem om, hvad deres mor, far og søskende hedder, hvor mange år de er og hvor de bor henne samt om begreberne som store-/lille- søster og bror, han og hun. Vi tegner med farveblyanter og prøver også at lære at klippe med en saks.

Vi vil gerne nå at gøre børnene renlige inden børnehavestart. Vi har et tæt samarbejde med forældrene omkring dette. I rigtig god tid begynder børnene efter hvert måltid at komme med ud på potten eller toilettet. Nogen er helt med på at sidde på potten, andre skal lige lære at sidde der på først. Processen varierer fra barn til barn, da børn er forskellige og det afhænger også af deres parathed.

Vi har i samarbejde med børnehaverne aftalt, at vi skal til at lave en kuffert, som indeholder ting fra sin vuggestue og fra sin snart nye børnehave f.eks. billeder, sange

og en bog. En kuffert der kan tages frem og bruges til at starte en dialog om barnets børnehave. Formålet er at give barnet tryghed og gøre overgangen lettere.

Inden barnet skal starte i børnehave, tager vi på besøg en formiddag og deltager i børnehaves dagligdag med barnet og et par andre store børn.

Ugen før et barn skal begynde i børnehave, holder vi afslutning i Solstrålen. Vi inviterer mor og far til nybagte boller. Barnet får en gave af vuggestuen - Barnets Bog. Et minde fra start til slut i vuggestuen, som er fyldt med billeder fra dagligdagen, tegninger og andre kreative ting. Et værk som forældre og børn sætter meget stor pris på.

4. Inddragelse af lokalsamfundet

Vuggestuen Solstrålen lægger i udkanten af byen med udsigt til markerne. Vi har to Christiania-cykler, som vi bruger til at komme ud og se, hvad der sker omkring os i byen og nærområdet. Vi kan have 10 børn med ad gangen og noget børnene ser frem til det med stor glæde.

I det gode vejr medbringer vi madpakker og cykler til Gateway - en stor naturlegeplads i Hune, til stranden i Blokhus, til legepladsen ved Jetsmark Hallen eller til Anlægget i Pandrup. Vi cykler også rundt og besøger børnehaverne i Pandrup og omegn, når vi har et barn, der skal starte i én af dem. En cykeltur rundt i byen, hvor børnene viser, hvor de bor samt peger på, hvor bageren er, møllen og måske ser vi en traktor m.m. Det er et kæmpe hit og giver børnene et kendskab til lokalsamfundet.

Hver måned kommer Pandrup Bibliotek og bytter bøger med os, samtidig låner vi også en sprogkuffert.

Én gang om ugen låner vi skolens gymnastiksal i perioden 1. september til 1. april, hvor vi hører højt musik og leger på redskaberne, hvor der er rig mulighed for fysisk udfoldelse.

Ligeledes får vi besøg af en musikpædagog én gang om måneden. Hun kommer og synger, spiller og leger med os samt lærer os nye sange.

Hvert år til påske inviterer Handelsstandsforeningen os til at hænge påskeæg op i træerne rundt i Pandrup by sammen med to andre private vuggestuer. Vi forbereder os ved at male og pynte æggene.

Til påske og jul er de ældste børn med til gudstjeneste i Jetsmark Kirke sammen med andre vuggestuer og dagplejere.

Derudover bliver vi også inviteret til Musikalsk Legestue på Pandrup Bibliotek sammen med de andre vuggestuer og dagplejere i byen. En musikpædagog fra Jammerbugt Kulturskole kommer og laver musik og bevægelse sammen med os.

5. Fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i Solstrålen er med til at fremme børnene trivsel, læring, udvikling og dannelse.

5.1 Det fysiske børnemiljø:

Solstrålen har et godt indeklima. Huset er meget allergivenligt med rengøringsvenlige gulve og store lyse rum, hvilket gør, at børnene får lyst til at udfolde sig.

Vi har et stort lyst legerum, hvor der er rig mulighed for, at børnene kan lege med eks. biler, dukker og lave mad, da legetøjet er i deres højde. De kan sidde på små skamler, som de selv kan håndtere ved små borde eller de kan stå op af bordene og lege. Vi har billederammer i øjenhøjde med forskellige billeder fra hverdagen hængende i legerummet, samt portrætter af børnene i garderobe, som de har meget glæde af at kigge på. Vi har en spisestue, som vi kan lukke af til, så der er mulighed for kreative og stillesiddende aktiviteter samt et dejligt stort rum, som er delt op med en halvmur. I den ene ende er der 2 tumlemadrasser og en lille rutsjebane, hvor børnene kan udfolde sig motorisk ved at tumle, hoppe, danse, kravle og rutsje. I den

anden ende er der mulighed for at lege og læse i bøger. Der er små stole og et blødt tæppe at sidde på samt legetøj i børnehøjde, så det er tilgængeligt.

Vi er opmærksomme på at nedbringe støjniveauet ved at dele børnene op i mindre grupper.

Vi vægter en god hygiejne for at forebygge sygdomme og et bedre indeklima. Vi lufter ud hver dag til middag og vi gør dagligt rent. Vi lærer børnene at vaske hænder, når de har været ude at lege, inden vi spiser og efter toiletbesøg. Samtidigt får hvert barn en klud efter måltiderne for at tørre sig om munden og hænderne.

5.2 Det psykiske børnemiljø:

Et godt psykisk børnemiljø drejer sig om, hvordan børnene trives med hinanden og med de voksne. Derfor er vi i Solstrålen opmærksomme på, hvordan børnene trives; er de glade, føler de sig værdsatte, har de venner og har de det godt med personalet.

Vi hjælper, støtter og guider børnene til at være en del af fællesskabet, så de får skabt gode relationer og dannet venskaber.

Vi opdeler børnene i mindre grupper, for at skabe rum og tid til nærvær og fordybelse mellem børnene og barn/voksne og derved får vi skabt gode relationer.

I et godt psykisk børnemiljø bidrager fællesskab, venskaber, tryghed, tillid, medbestemmelse og udfordringer til en positiv hverdag.

5.3 Det æstetiske børnemiljø:

Vi gør meget ud af, at Solstrålens indretning og omgivelser indbyder til, at børnene trives og oplever Solstrålen som et rart og behageligt sted at være. Børnene skal gerne blive inspireret, udfordret og motiveret til leg, læring, udvikling og dannelse.

Det er vigtigt, at personalet kan vurdere og skabe stemning i dagens aktiviteter og samspil med børnene.

Vi har lysdæmperer på hver stue for at skabe en rolig atmosfære. Hver morgen er der tændt stearinlys for at gøre det hyggeligt.

6. De seks læreplanstemaer

6.1 Alsidig personlig udvikling

Hvad siger loven?

"Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse".

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- ❖ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både det kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- ❖ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

I Solstrålen gør vi følgende for at indfri målene:

- I vores børnesyn lægger vi vægt på, at det at være barn, er en værdi i sig selv og dette er med til at styrke barnets personlige udvikling, da barnet vil føle sig set, forstået og anerkendt, som det individ det er.
- Vi er aktive deltagende og skaber trygge læringsmiljøer, hvor børnene får plads til og mulighed for at gå på opdagelse, udforske og udfordre sig selv i samspil med de andre børn og voksne.
- Vi støtter barnet i at mærke og forstå sine egne og hinandens forskellige følelser. Vi benævner følelserne og snakker om, hvad der lægger til grund for denne følelse. Vi støtter barnets følelser og hjælper med en løsning.
- Som tidligere beskrevet har vi altid fokus på selvhjulpenhed - dette øger barnets selvtillid, selvværd og selvstændighed.
- Vi opmuntrer til hjælpsomhed blandt børnene. Dette gør vi ved at opfordre børnene til at hjælpe hinanden eks. i garderoben og i legen - ligeledes har vi en dukseordning, hvor børnene på skift hjælper med at tage af bordet.

- Vi er opmærksomme på at anerkende og rumme alle barnets følelser, så barnet ikke kommer til at føle sig forkert. Ligeledes er det vigtigt for os, at vi møder barnet, der hvor det er og hjælper barnet med at blive tilpas udfordret.
- Som sagt opdeler vi ofte børnene i små grupper, hvilket gør, at vi bedre kan favne det enkelte barn og se, hvad lige netop barnet har brug for i dag.
- Dialogen med forældrene er vigtig for at sikre barnets udvikling og for, at vi imødekommer barnets behov.

6.2 Social udvikling

Hvad siger loven?

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- ❖ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- ❖ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

I Solstrålen gør vi følgende for at indfri målene:

- At indgå i børnefællesskaber påvirker børns dannelse, derfor er det vigtigt for os, at børnene får oplevelsen af at være en del af fællesskabet og føle sig betydningsfuld. Dette gør vi ved at dele børnene op i små grupper, så der bliver skabt nogle rammer, hvor de oplever en fællesskabsfølelse.
- Igennem disse børnefællesskaber lærer barnet at føle empati for andre og lærer at håndtere de sociale spilleregler og de konflikter, der kan opstå i et fællesskab.
- Vi støtter børnene i at danne venskaber med andre børn og i at sige til og fra overfor andre, da det også er i samværet med andre børn, at barnet udvikler sociale kompetencer.
- Vi lærer børnene at vente til det bliver deres tur og lærer dem at være stille og lytte, når en anden taler.
- Vi vil være gode rollemodeller, som viser børnene hvordan man taler ordentligt til hinanden og løser konflikter. Det er også vigtigt, at vi er anerkendende i samværet med børnene.
- Vi øver børnene i at modtage og forstå en kollektiv besked.

6.3 Kommunikation og sprog

Hvad siger loven?

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- ❖ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

- ❖ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

I Solstrålen gør vi følgende for at indfri målene:

- Vi vil være nærværende, lyttende og støttende i forhold til barnets sprog.
- I vores hverdag prioriterer vi musik og rytmik i meget høj grad, da det styrker børnenes sproglige kompetencer. Her bruger vi også rim og remser, sprogkufferter, spiller spil og læser i bøger.
- Vi er opmærksomme på og bevidste om, at alle børn har et sprog og gerne vil kommunikere enten verbalt eller nonverbalt.
- Som tidligere beskrevet arbejder vi med babytegn, så barnet kan lære at udtrykke enkelte behov.
- Vi støtter barnet i at udvikle dets nysgerrighed og interesse for de forskellige former for sprog - talesprog, kropssprog, billedsprog og skriftsprog.
- Vi sætter ord på det, vi gør med barnet og hjælper det med at finde de ord, de evt. mangler, når de vil udtrykke sig.
- Vi lærer børnene at lytte til andre samt guider dem, så de også selv får oplevelsen af at blive lyttet til.

6.4 Krop, sanser og bevægelse

Hvad siger loven?

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen - gennem ro og bevægelse - lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden samt følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgør i kroppen."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- ❖ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- ❖ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

I Solstrålen gør vi følgende for at indfri målene:

- Vi tilrettelægger læringsmiljøer, der stimulerer og inspirerer børnene til at bruge kroppen, så de bevæger, udfolder og udforsker sig kropsligt i alle sammenhænge hele dagen og udtrykker bevægelsesglæde. Både grov- og finmotorisk.
- Vi giver børnene mulighed for at arbejde med grundbevægelserne - rulle, krybe, kravle, gå løbe, hoppe, kaste og gribe.
- Vi lærer børnene om kropsbevidsthed og gør børnene opmærksomme på kroppens signaler - vi peger og sætter ord på de forskellige kropsdele.
- Vi laver kreative aktiviteter, hvor vi udfordrer det finmotoriske.
- Vi giver børnene kendskab til forskellen på vådt og tørt, varmt og koldt - så børnene selv bliver bevidste om det.
- Vi støtter børnene i at blive selvhjulpne - opfordrer dem til at øve sig i at tage tøj af og på, kravle op og ned ad stolen og spise selv.

- Vi opfordrer børnene til at mærke efter, om de eks. er tørstige eller sultne.
- Vi vil være gode rollemodeller, der bruger rummet omkring os, være nærværende og møde børnene, hvor de er og følger deres spor.

6.5 Natur, udeliv og science

Hvad siger loven?

" Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- ❖ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- ❖ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

I Solstrålen gør vi følgende for at indfri målene:

- Vi vægter udelivet meget højt og vi planlægger læringsmiljøer ude på legepladsen og ture i nærområdet - ved skov, mark, strand, boldbaner,

legepladser eller grønne områder. Vi har to Christiania cykler, som vi bruger til at komme ud i nærområdet.

- Vi følger årets gang og er nysgerrig på de 4 årstider.
- Vi bestræber os på at være ude i alt slags vejr - når det regner, kan vi hoppe i vandpytter, når det sner, kan vi kælke og når bladene falder af træerne, kan vi samle dem op, tørre dem og lave kreative processer med dem.
- Vi er rollemodeller og vil være positive overfor oplevelser i uderummet uanset vejr og vind.
- Vi vil skabe en nysgerrig tilgang til udelivet eks. hvad finder vi under stenene, hvordan bliver vandpytterne større, hvor lever muldvarpen og meget mere.
- Vi inddrager børnene og deres perspektiver i udelivet. Vi går på opdagelse sammen med dem og lader os inspirere af dem til nye aktiviteter i naturen. Vi følger børnenes spor.
- Vi understøtter børnenes nysgerrighed ved at undersøge naturen, finde insekter, lytte til fuglestemmer m.m.
- Vi vil fordybe os i naturen sammen med børnene og snakke om, hvad vi finder, ser, hører, lugter, mærker og kan smage på i naturen.
- Vi bringer materialer fra naturen med hjem og anvender dem i kreative processer.

6.6 Kultur, æstetik og fællesskab

Hvad siger loven?

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- ❖ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- ❖ Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I Solstrålen gør vi følgende for at indfri målene:

- Vi er meget opmærksomme på, at alle børn føler, at de er en del af fællesskabet - eks. ved at lave noget sammen, synge eller sidde og hygge sig med at tegne sammen med andre. Det styrker den enkeltes personlige kompetencer og giver dem følelse af at høre til.
- Vi skaber bevidsthed om, at der er flere forskellige kulturer, normer, kompetencer og at vi ser forskellige ud.
- Vi vægter de danske traditioner og normer. Vi holder påskefrokost, julefrokost, fastelavn, halloween og fødselsdage med børnene. Vi har også traditioner som bedsteforældredag og afslutning for børnene, når de skal begynde i børnehave. Til påske og jul deltager vi også i gudstjeneste med de største børn i den lokale kirke.
- Hvert år til Solstrålens fødselsdag inviteres børn, søskende og forældre til kaffe og kagemand en eftermiddag for at fejre Solstrålen. Ligeledes inviteres alle til en årlig sommerfest, hvor vi spiser sammen og har en hyggelig aften med hoppeborg og underholdning.

- Vi tilbyder børnene forskellige kreative aktiviteter, hvor vi bruger forskellige materialer. Vi lægger vægt på processen fremfor produktet og det er vigtigt, at det er børnene, der selv laver produktet.

7. Evalueringskultur

Lederen er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i sit dagtilbud, som personalet skal være en del af.

En evalueringskultur handler om at udvikle og kvalificere den pædagogiske praksis vi har i Solstrålen. Vi skal løbende forholde os reflektivt til "hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse". Det er vigtigt, at vi sætter fokus på at igangsætte de evalueringer, som reelt kan give ny indsigt og brugbar viden – og hvor der er en tydelig efterspørgsel efter netop den viden. Vi kan ikke evaluere alting på en gang.

Det kan siges kort, hvad en god evaluering handler om:

"At fokusere på en bestemt indsats, sætte mål for den og følge op på, om det, man har gjort, gør en forskel for børnene"

Citat: Andreas Hougaard, seniorkonsulent hos EVA

Vores mål er at få skabt en god evalueringskultur, hvor vi blandt andet arbejder mere systematisk med evaluering – Vi skal over for hinanden definere hvad det er vi vil undersøge og udvikle i vores pædagogiske praksis og vi skal selv tage ansvar for at være en del af den proces. En evaluering handler ikke kun om teknik og metode, men om vores holdninger og værdier i Solstrålen. Evalueringen skal opleves som en læreproces og ikke som kritik. Hvorfor gør vi, som vi gør og for hvis gør vi det.

Det er vigtigt, at vi får sat klare og tydelige mål for, hvad vi vil opnå i vores evaluering. Målene kan f.eks. handle om hvad vi vil opnå med en bestemt aktivitet, hvad vi vil lave undervejs, eller hvordan børnene reagerer på det vi sætter i gang. Det kan eksempel handle om børns sociale udvikling, at få færre konflikter i garderoben eller at børnene bliver mere selvhjulpne.

Ved en evaluering skal vi bruge dokumentation. Dokumentation er en proces som udføres samtidigt med det pædagogiske arbejde. Vi indsamler dokumentation via praksisfortællinger, observationer, screeninger, video, billeder og børns fortællinger fra vores dagligdag. Den dokumentation giver os en ny viden, som bidrager til at udvikle kvaliteten af vores pædagogiske praksis og giver os en beskrivelse af børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse i Solstrålen.

Vi arbejder med evaluering og dokumentation på følgende måder:

- Infomøde hver dag, hvor vi udveksler informationer - eks. er der nogen beskeder der skal videregives til forældrene. Der kan også være en observation der skal drøftes nu og her.
- Pædagogisk møde har vi ugentligt, hvor vi planlægger ugen og drøfter små faglige situationer - vigtigt at vi reflekterer over hvordan det tilrettelægges og hvad udbyttet er for børnene.
- Personalemøde afholdes hver måned, hvor der er faglige emner på dagsorden. Eks. De 12 nationale pædagogiske mål, evaluering og dokumentation - udvælge hvad vi vil undersøge i vores pædagogiske praksis.
- Hver dag arbejder personalet med hverdagsrefleksioner og indre refleksioner i nuet. I alle situationer skal vi tænke:
 - ✓ Virker det vi gør?
 - ✓ Hvordan virker det?
 - ✓ Hvorfor virker det?
 - ✓ Hvilke indsatser har vi gjort, for at det virker?
 - ✓ Hvad var børnene optaget af?
 - ✓ Er der noget der skal justeres?
- I vores daglig arbejde bruger vi ICDP. Vi arbejder ud fra principperne - de 8 samspilstemaer. Vi bruger det også som dokumentation, hvor vi analyserer ud fra en praksis fortælling fra et læringsmiljø i dagligdagen.

Derudover har vi valgt at inddrage to metoder - SMTTE-modellen og kvalitetscirklen - som vores evalueringsredskaber.

SMTTE-modellen er anvendelig i det pædagogiske arbejde, fordi den kræver, at man tager udgangspunkt i netop den sammenhæng, man er i og tænker i konkrete tiltag for at nå de opsatte mål. Samtidig tvinges man hele tiden til at reflektere over sine valg. På den måde sikrer vi kvalitet i de tilbud, vi giver børnene. Endvidere udvikler den vores refleksive tankegang, fordi den beskriver, hvad vi gør, hvorfor vi gør det, hvordan vi gør det og hvad der skal gøres anderledes næste gang.

Kvalitetscirklen er en pædagogisk proces, som bidrager til at kvalificere og udvikle praksis gennem en refleksiv tilgang til praksis. Processen indledes med at fastsætte et læringsmål, der tager udgangspunkt i tilrettelæggelse af et læringsmiljø, som man beslutter sig for at fastholde og dokumentere udbyttet af. Gennem dokumentation er det muligt at evaluere og vurdere, om det mål, man satte, blev nået med

læringsmiljøet - "Hvad virker? - Hvorfor virker det? Og hvordan virker det?" Herefter kan man formulere nye mål eller arbejde ud fra de samme mål på nye måder.

Hvert andet år vil vi evaluere vores arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan med henblik på at udvikle og kvalificere vores pædagogisk praksis i Solstrålen. Evalueringen bliver offentliggjort på vores hjemmeside.

8. Inddragelse af forældrebestyrelsen

Det er lederens ansvar at inddrage forældrebestyrelsen i processen omkring udarbejdelse, evaluering og opfølgning af den styrkede pædagogiske læreplan.

Den konkrete evaluering og opfølgning af den styrkede pædagogiske læreplan foretages af lederen og personale. Vi vil inddrage forældrebestyrelsen i drøftelsen af evalueringen, så de får mulighed for at komme med deres synspunkter og kommentarer til det videre arbejde med læreplanen og evalueringen.